

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 74 (1961)

Artikel: Igl emprem congress internaziunal da dialectologia a Löwen e Brüssel : ils 21-27 d'uost 1960
Autor: Widmer, P. Ambros
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-225625>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. [Siehe Rechtliche Hinweise.](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. [Voir Informations légales.](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. [See Legal notice.](#)

Download PDF: 02.04.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Igl empren congress internaziunal da dialectologia

a Löwen e Brüssel, ils 21—27 d'ost 1960

da P. Ambros Widmer

Sever Pop, il renomau linguist all'universitad da Löwen che dumbra ozildi 13 000 students e 600 professors, ha convocau la stad vargada ses numerus collegas d'universitad, dialectologs, redactors de vocabularis regionalis e professors da lungatg digl entir mund per igl empren congress da dialectologia. Varga 300 representants de tut las tiaras, cun excepziun dell'Austria e della Russia han dau clom alla invitaziun. Ins sa haver retenientschas motivadas encunter la «congressitis» da nos dis, mo cura ch'ei dat in fritgeivel «tête-à-tête» denter ils scrutaturs, nua ch'ils referats muossan il progress contonschiu e dattan niev anim per la lavur scientifica, resta in tal congress buca mo eveniment social combinaus cun in viadi en tiaras jastras, mobein sa esser in muossavia ed ina experienza persunala, gie ina sorpresa emperneivla.

La damaun dils 21 d'ost ein ils congressists seradunai el grond auditori dell'universitad per tedlar ils discuors d'entschatta fatgs dals magisters da linguistica: Albert Carnoy da Paris, Alf. Sommerfelt da Oslo, Mgr. Anton Grier da Barcelona, il veteran dils romanists dell'Europa, Natan Lindquist da Upsala, Mgr. Gardette da Lyon, Friedrich Schür da Friburg en Br. La Svizzerza era representada tras Rudolf Hotzenköcherle dall'universitad da Turitg, che ha discuriu dalla historia e la situaziun actuala della dialectologia svizzerza. Suenter quella cerimonia d'introducziun han ils congressists priu igl empren contact persunal in cun l'auter; quei

contact ei sefrancaus e stabilisau duront ils dis suandonts ed ha dau all'entupada scientifica ina tempra persunala e humana.

Da tons e tons dialectologs vev'ins udiu e legiu; cheu fuv'ei in placher special de puder conversar cun els. Oravontut han ils representants dellas tiaras nordicas, Norvegia, Svezia, Islandia, mo era quels dalla Jugoslavia ed Ungaria mussau e tschercau il contact persunal. Ins astga era remarcar, che las grondas testas della linguistica, in M. Cohen, in A. Kuhn ed auters han surpriu e legrau ils participonts tras lur mudestadad. -

Il congress ha luvrau en tschun sessiuns parallelas mintgamai dallas 9 tochen las 12 e dallas 3 tochen las 7. Cunquei che la materia era schi vasta, han ils singuls orateurs stuiu serestrenscher sin in rapport da 20 minutas e las discussiuns stuevan teoreticamein esser sut tetg en 10 minutas. Mo da tala maniera eis ei stau pusseivel de dar il plaid en ina sessiun da treis uras a sis orateurs Mintga sessiun fuva presidiada da treis presidents e dus secretaris, ed il tema cumpegliava mintgamai ina certa gruppa da dialects, p. ex. ils lungatgs celtics, ils idioms slavs, tut las damondas sur dil catalan etc. Cunquei che la romanistica u la filologia romana formava mo ina part de tut il ciclus dils temas, era quei congress buca ina concorrenza dils congress tradizional della filologia romana, anzi: Ils romanists encuntravan e sefruntavan cheu inaga lur collegas dils auters roms della linguistica, ils slavists, ils germanists, ils celtologs, ils finnologs, balcanologs. Ei ha semussau che quei «rendez-vous» ei fetg fritgeivels per la romanistica, e che ils problems, co conservar, perscrutar e «vocabulary» in dialect ein dapertut ualti ils medems. Igl ei stau nunpusseivel d'assistere a tut las sessiuns, nundir de digerir tuts ils rapports dalla China tochen Canada. Ils participonts han assistiu e discussionau tenor lur gust ed interess. Recepziuns tier las autoritads dil marcau e dell'universitad, duas seras recreativas ed in tur ad Amsterdam e Namur han procurau per divertiment denter la lavur scientifica. Essend che presapau in e scadin dils congressists ei sepresentaus cun in rapport da studi, ei il congress propi staus in consorzi da lavur e buca mo in eveniment social. Ils resultats scientific vegnan publicai en plirs toms, aschia ch'ei dat cheu l'emprema gada ina survista mundiala de tut las retschercas dialectalas. Ils davos dus dis ei il congress dislocaus da Löwen a Brüssel ed ha continuau las lavurs all'universitad statala. Ina gronda prestaziun

d'organisaziun! Zun interessanta ed instructiva ei la viseta alla sala d'exposiziun stada: publicaziuns scientificas, cartas dilectalas, tabellas linguisticas, statisticas dils idioms, tut arranschau geograficamein tenor continent e naziun, devan in impressiunont maletg. - La Svizzerza era representada en tuts quater lungatgs naziunals. Presents eran ils redacturs digl «Idioticon» q. v. d. dil Dicziunari dils dialects della Svizzerza tudestga, dr. Schüle, redactur dil «Glossaire des patois de la Suisse romande, Ghirlanda, redactur dil «Vocabolario della Svizzerza italiana. Il congress ha en differentas caschuns reconuschiu e ludau la toleranza exemplarica per ils lungatgs da minoritad. Fertion che, en certas tiaras dil sid e dil nord, las minoritads linguisticas ston cumbatter per lur existenza encunter il Goliath della lingua ufficiala, respirein e s'exprimin nus en nossa patria en tutta libertad. Lu han ins era ludau la lavur da qualitad che vegn prestada dapi decennis tras ils quater gronds vocabularis naziunals. Ils redacturs jasters ein s'informai exactamein sur dallas metodos applicadas en quels dicziunaris. -

Il Romontsch grischun - ils Romontschs da Friul vevan ina sessiun mo per els, fertion che la Ladinia tirolesa era representada fetg fleivlamein - ei vegnius presentaus tras in rapport sur dalla situaziun actuala della linguistica retoromontscha. Il rapport ha anflau buna accoglientscha, ed ella discussiun ha dr. Schüle aschunschiu in pèr patratgs essenzials sur da nies romontsch. Ella sala d'exposiziun pendeve la gronda carta colurada della repartiziun dils idioms romontschs el Grischun, ina carta che la Ligia Romontscha veva empristau per quei scop. Ins ha dasperas stuiu dar biaras pintgas informaziuns sur dil romontsch ed ins ha constatau cun plascher il grond interess per la lingua retica. Auters ein seregurdai en conversaziun privata da lur experienzas linguisticas el Grischun, sco p. ex. professor Hatzfeld da Washington, che veva en giuvens onns empriu zatgei romontsch a Mustér, u professor Boleo da Lissabon, che sefi-geva capir a Breil cun siu lungatg portughes. In laud unanim han ins spendiu alla gronda lavur scientifica dil «Dicziunari rumantsch-grischun». Representants dell'America dil sid, della Rumenia e della Irlanda miran sin el sco campiun ed exempel per lur vocabularis dialectals.

Igl εμπrem congress da dialectologia ha certamein contonschiu sia dubla finamira: far enconuscher ils linguists in a l'auter e mussar

il stan actual dellas retschercas scientificas. Mo forsa ei igl empren congress de quella sort era il davos. Cun consternaziun ha il mund scientific udiu la mort digl iniziand dil congress, professor Sever Pop. Ina malsogna crudeivla ha baul suenter il congress mess quei um nunstunclenteivel «ord il cumbat». El ei morts il fevrer 1961 ella clinica da Löwen. Ina immensa lavur, entschatta en sia patria Rumenia, ed ina veta da fuigia e persecuziun, mo era da success scientific e stema europeica ein idas alla fin cun Sever Pop, professor da dialectologia all'universidad da Löwen.